

DANTE ALIGIJERI

PAKAO

Prevod i propratni tekstovi
Dragan Mraović

Laguna

Naslov originala

Dante Alighieri

INFERNO

Translation copyright © srpskog izdanja 2026, LAGUNA

KLASICI
SVETSKE
KNJIŽEVNOSTI

Knjiga br. 67

Izdavačka kuća LAGUNA DOO BEOGRAD iz Beograda, ulica Starine Novaka 23, poziva nosioca odnosno nosioce autorskih prava (autori ili druga lica koja su u skladu sa zakonom stekla autorska prava) na prevod knjige *Pakao* autora Dantea Alighierija da se jave našoj izdavačkoj kući u cilju dogovora u vezi sa regulisanjem svih autorskih prava i obaveza putem imejla redakcija@laguna.rs

SADRŽAJ

<i>Klasik svih klasika</i>	9
(Vladimir Gvozden)	

PAKAO

Pevanje prvo	33
Pevanje drugo	40
Pevanje treće	47
Pevanje četvrto	54
Pevanje peto	63
Pevanje šesto	71
Pevanje sedmo	77
Pevanje osmo	84
Pevanje deveto	91
Pevanje deseto	98
Pevanje jedanaesto	106
Pevanje dvanaesto	112

Pevanje trinaesto	120
Pevanje četrnaesto	128
Pevanje petnaesto	136
Pevanje šesnaesto	143
Pevanje sedamnaesto	150
Pevanje osamnaesto	157
Pevanje devetnaesto	165
Pevanje dvadeseto	173
Pevanje dvadeset prvo	181
Pevanje dvadeset drugo	189
Pevanje dvadeset treće	197
Pevanje dvadeset četvrto	205
Pevanje dvadeset peto	213
Pevanje dvadeset šesto	221
Pevanje dvadeset sedmo	229
Pevanje dvadeset osmo	237
Pevanje dvadeset deveto	246
Pevanje trideseto	254
Pevanje trideset prvo	262
Pevanje trideset drugo	270
Pevanje trideset treće	278
Pevanje trideset četvrto	287
<i>O autoru.</i>	295

PEVANJE PRVO

Uvodno pevanje u celu *Božanstvenu komediju*

Dante ima trideset pet godina i započinje svoje putovanje 25. aprila 1300. godine. Ovaj datum nije izabran slučajno. Papa Bonifacije VIII tu godinu proglasio je jubilaranom i dao veliko opraštanje grehova, a 25. april je datum kada je Bog, po srednjovekovnom predanju, stvorio svet, dok je Isus Hristos, razapet na krstu, istoga dana iskupio svet. Pesnik je zalutao u gustu šumu (šumu greha). Uspeva čudom da se izbavi iz nje i kreće put brega (dobra) obasjanog suncem. Ali na putu mu se ispreče panter (pohota), lav (oholost) i vučica (pohlepa). Tada mu se ukazuje pesnik Vergilije² koji ga hrabri i nudi mu se za vođu obećavajući mu spas posle dugog putovanja kroz tri kraljevstva onoga sveta. Sa Vergilijem treba da prođe Pakao i Čistilište, a Beatrice, njegova mladalačka ljubav, odvešće ga kroz Raj do spasa.

² Publije Maron Vergilije, 70–19. p. n. e., rimski pesnik. Njegovo najpoznatije delo je spev *Eneida*. Dante uzima Vergilija za vođu kao predstavnika prosvetljenog ljudskog uma kakvim ga je smatrao srednji vek.

Na pola našeg životnog puta
nađoh se u šumi gde tama prebiva,
jer noga sa staze prave zaluta. 3

Ah, teško je reći mučninu što skriva
ta šikara šumska gusta
na koju i pomisao strah izaziva! 6

Tako je mučna da je šala smrt pusta,
al' da bih kazô šta se tu zgodi,
o drugom će zboriti moja usta. 9

Ne znam šta bi da noga tamo hodi,
san veliki me je tako obuzeo
da zaboravih kuda pravi put vodi. 12

Ali kada sam u podnožje brega³ dospeo,
tamo gde bi kraj onoj dolini⁴
gde mi srce prekri straha veo, 15

ugledah mu pleća u visini
obasjana zracima⁵ planete⁶
što predvodi ostale u svakoj tmini. 18

Tada se smiri, baš kao dete,
strah što je svu noć kroz jezero srca plivao,
a ja je proveo pun mučne sete. 21

³ Breg dobra i vrline.

⁴ Dolina greha.

⁵ Božji zraci.

⁶ Pesnik pod planetom podrazumeva Sunce.

-
- I kao onaj što se zadihao
dok je isplivao, pa na žalost
u opasnu vodu se zagledao, 24
- tako duša moja, izmičući još valu,
okrenu se da gleda to gazište
gde niko živ ne izađe na obalu. 27
- Opustih umorno telo što odmor ište,
pa nastavih put po plaži pustoj
tako da se penjah na više uporište. 30
- Ali tamo, na toj stazi strmoj,
panter laki, ta životinja ljuta,
skoči u koži pegavoj i crnoj; 33
- i ne sklanjaše mi se nikako sa puta
već mi se tako na njemu ispreči sav
da htjedoh da se vratim više puta. 36
- Bejaše ranog jutra pozdrav
i sunce se diže sa onim zvezdama
što bejahu sa njime kada božja ljubav 39
- pokrenu one stvari lepe u nama,
pa dobru da se nadam razlog se javi
od te zveri sa divnim pegama, 42
- od jutra i prolećnog dana što se plavi,
ali ne toliko da strah me ne ukoči
kada preda me lav se pojavi. 45

- Činilo se da ka meni kroči
uzdignute glave i od gladi pun besa,
rekô bih: uplašile se i nebeske oči. 48
- I vučica što s mršavosti stresa
sve požude kojih je sita ta strava,
zbog koje mnogo je tužnih do nebesa, 51
- a toliko me uplaši njena pojava
kada na nju pogled pade da poče da ističe
nada iz mene da ću stići do vrhunca plava. 54
- Kao što onaj koji rado stiče
srce ima puno tuge i jada
kada vreme dođe da bogatstvo izmiče, 57
- tako i mene rastuži beštija sada
što prilazeći poče da me ganja
tamo gde sunca nije, već samo hlada. 60
- Dok sam silazio niže kroz granja
preda me neko se pojavi
naoko slab od dugog ćutanja. 63
- Kada ga videh u toj pustoju stravi,
„Smiluj mi se“, doviknuh njemu,
„ma ko da si, senka ili čovek pravi!“ 66
- Odgovori: „Već nisam čovek u mnogo čemu,
a roditelji moji lombardijskog su soja
iz Mantove poreklom u svemu. 69

Za Julija⁷ se rodi duša moja,
živeh u Rimu u doba dobrog Avgusta,⁸
u vreme lažnih bogova svih boja. 72

Pesnik bejah i pevahu moja usta
o pravednom Anhizu⁹ što dođe iz Troje
pošto Ilion¹⁰ gizdavi proguta vatra gusta. 75

Ali, zašto se vraćaš u jade svoje?
Što se ne vineš na brega blagi prizor
koji je početak i uzrok radosti bilo koje boje?“ 78

„Dakle, ti Vergilije jesi, ti li si izvor
iz koga pregršt reči teče kao lava?“,
postidjenog čela bi moj odgovor. 81

„Ti što si pesnicima uzor i slava,
nagrađeni su moja velika ljubav i učenje,
jer tvoj spev i mene prosvetljava. 84

Ti si moj učitelj i moje divljenje,
ti si onaj što me naučiti znao
lepom stilu što proslavi i moje tvorenje. 87

Pogledaj skota što me nazad naterao,
slavni mudrače, odbrani me od gada ljuta,
od njega sam se sav prepao.“ 90

⁷ Gaj Julije Cezar, 100–44. p. n. e., rimski imperator.

⁸ Avgust Gaj Julije Cezar Oktavijan, 63. p. n. e. – 14. n. e., okupljao genijalne pisce i obezbeđivao im život, a među njima su bili Vergilije, Tit Livije i Ovidije.

⁹ Anhiz – trojanski vođa, voleo Afroditu koja mu je rodila Eneju.

¹⁰ Ilion je naziv za Troju.

- „Valja ti se držati drugog puta“,
odgovori kada vide moju suzu da sija,
„ako želiš pobeći s tog mesta smrknuta! 93
- Jer ta zver zbog koje u tebi strah klija
ne dozvoljava da prođe ni duša jadna,
već ljude zaustavlja i redom ubija. 96
- A tako je zlobna i tako gadna
da nikada pohotu svoju ne zadovolji,
već posle jela još više je gladna. 99
- Sa mnogim zverima se pari po volji,
a još više će ih biti dok ne bude dan viđenju
Hrta¹¹ s kojim će crći u bolu i nevolji. 102
- Taj ne uživa u novcu i dragom kamenju,
već mudrosti, ljubavi i vrline sledi glas,
a biće siromah po svome rođenju. 105
- Poniženoj Italiji doneće spas,
za koju od rana padoše devica Kamila,
Evrijalt, Turn i Niz¹² u onaj čas. 108
- Svuda će je goniti njegova sila,
dok je u Pakao ne vrati,
odakle se zavist i pojavila. 111

¹¹ Hrt – postoji proročanstvo o Hrtu koji će doći i spasiti Italiju prote-
ravši vučicu u Pakao. Ne zna se na koga je Dante mislio uprkos mnogim
tumačenjima, ali Hrt simbolizuje Danteovu nadu da će biti slomljena
papska vlast i Italija oslobođena od tuđe vladavine.

¹² Ličnosti iz *Eneide*. Kamila je mlada ratnica poginula u borbi sa Tro-
jancima. Evrijalt i Niz su dva prijatelja koji su poginuli u noćnom jurišu.
Turn je poginuo u dvoboju sa Enejom.

-
- Shvatam i mislim da ti se najviše isplati
da me slediš, a biću ti vođa pravi
odavde kroz prostor večnih sati, 114
- gde ćeš čuti krike očaja na javi,
videti drevne u bolu sene
što vape da ih druga smrt muka izbavi; 117
- i videćeš one zadovoljne iako uz muke plamene,
jer se nadaju da će i oni stići
bilo kada među one duše blažene. 120
- Budeš li hteo, zatim, njima prići,
dočekaće te duša dostojnija od mene tada,
s njom ćeš put nastaviti, a ja ću otići, 123
- jer onaj car što tamo gore vlada,
pošto bejah protivan njegovom zakonu,
neće da ja u grad mu dođem ikada. 126
- Carstvo mu svuda, ali tu je na tronu,
tu mu grad i visoko prestolje,
blago onome koga odabere za blaženost onu.“ 129
- A ja njemu: „Pesniče, molim te, bolje
u ime Boga koga nisi upoznao
vodi me van ovoga zla i nevolje 132
- tamo gde si ti meni rekao,
da vidim Svetoga Petra želim sada
i te jadnike koje si mi opisao.“ 135
- On krenu, a ja za njim pođoh tada.

PEVANJE DRUGO

Danteovo strahovanje

Pada veče i Dante se boji teškog puta. Seća se da su Eneja i Sveti Pavle već posetili onozemaljska carstva, ali da im je pomogao Bog u njihovoj misiji. On, međutim, ne zna da li je dostojan da kao Eneja uđe u podzemlje ili kao Sveti Pavle u Raj. Vergilije ga ohrabruje i, kao dokaz nebeske podrške, kaže mu da ga je poslala Beatriče, koja je umrla deset godina ranije. Ta blagoslovena žena je sišla čak do Pakla, na molbu Device Marije i nagovor Svete Lucije. Dante je ohrabren i odlučuje da pođe sa Vergilijem.

Dan je nestajao u zagasitoj tmuni
oslobađajući sve što je živo umora
na zemlji ovoj, a samo ja jedini 3

spremah se gde me čeka borba najgora
na mučnome putu i teškoj mucu
što pamćenje nepogrešivo opisati mora. 6

-
- O muze, o uzvišena dušo, budite mi pri ruci,
o pamćenje što si zapisalo ono što se dogodi,
sada neka se čuju tvoji plemeniti zvuci. 9
- Upitah: „Pesniče, što me tvoja ruka vodi,
da li sam dovoljno jak ne bih znao,
pa ti prosudi dok se na put teški ne ishodi. 12
- U drugi svet da je sišao
Silvijev roditelj,¹³ još za živoga tela,
ti si meni ispričao. 15
- Pa ako je, misleći na uzvišena dela,
naklonjen njemu protivnik svakog zla¹⁴ bio,
i kakva će mu biti potomstva cela, 18
- nikada umni čovek ne bi pomislio
da dostojan nije bio izbora najvišeg neba, već često
da baš uzvišenog Rima i carstva bude otac mio, 21
a uistinu treba reći da za sveto mesto
taj Rim i to carstvo bejahu odabrani
i da tu je naslednika Svetog Petra presto. 24
- Na tom putu gde slave mu se dani
čuo je stvari što su uzrok bile u svemu
da pobeda njegova i papska vlast budu izatkani. 27
- Kasnije Sveti Pavle krenu njemu
da bi tu veru osnažio
što je početak puta spasenju. Čemu 30

¹³ Silvijev otac je Eneja, osnivač Rima, kasnijeg sedišta papa.

¹⁴ „Protivnik zla svega“ – Bog.

- bih ja tamo išao? Ko bi to dopustio?
Sebe ni Enejom ni Pavlom svetim
ne smatram ni ja ni iko drugi, ma ko bio. 33
- Zato krenem li tim putem, strepim
da ne bude to uludo previše,
mudar si, razumećeš bolje nego u rečima lepim.“ 36
- Kao onaj što ono što je hteo briše,
pa zbog nove misli menja nakanu
i da počne što je hteo neće više, 39
- tako i ja stadoh na tmurnu stranu
brega, jer sam, razmišljajući, od odluke odustao
koja isprva bi jasna kao na dlanu. 42
- „Ako sam dobro tvoju reč razabrao“,
čuh velikodušnog gde progovara,
„dušu tvoju strah je savladao 45
- što često takve prepreke nam stvara
da nas od časnog poduhvata odvraća lako
kao životinja što se priviđa kad oko vara. 48
- Da se rešiš toga straha tako,
reći ću ti što dođoh i što čuh svuda
u prvi čas kad mi bi žao tebe jako. 51
- Bejah među onima što im nema kuda¹⁵
kada me pozva žena tako lepa i blažena¹⁶
pa zatražih da mi zapoveda i vodi me svuda. 54

¹⁵ Vergilije se nalazi u Limbu među pravednicima, ali nehrišćanima. On u Limbu nije podvrgnut mukama, osim čežnji, ali i ne uživa u blaženstvima.

¹⁶ „Blažena i lepa žena“ – Beatriče.

-
- Njene oči su sjale kao zvezdana mrena,
pa anđeoskim glasom poče tako draga
svoju priču da zbori – tiha i snena. 57
- 'Oh, mantovanska dušo blaga,
čija slava još svetom se kreće
i trajaće dok je svetu i veku traga, 60
- moj prijatelj koji se ovde slučajno ne sreće
sprečen je da u pustom kraju
korača, pa od straha napred neće 63
- po onome što sam o njemu čula u Raju.
Kasno sam mu u pomoć pošla, mnim,
i bojim se da izgubljen luta u očaju. 66
- Sada kreni, pa leporečjem tvojim
i onim što će da ga spase, ja te molim,
učini da budem utešena sasvim. 69
- Ja sam Beatriče što ti ovako zborim;
dolazim odande gde bih da se vratim ponovo,
ljubav me pokrenula putem ovim. 72
- Kada izađem pred lice Gospodovo
hvaliću pred njim često delo tvoje.'
Zaćuta onda, a ja počeh svoje slovo: 75
- 'Oh, vrla gospo, zbog koje
ljudski rod veći je od stvorenja sviju
što u najužem krugu neba stoje,¹⁷ 78

¹⁷ Po Danteovom shvatanju Zemlja se nalazi u središtu sveta i u središtu devet pokretnih neba, a gledano sa Zemlje, prvo i najmanje je mesečevo nebo, pa stih treba tumačiti kao: „od svega što se nalazi na zemlji“.

tvoje zapovesti takvu ugodnost za me kriju
 da i najbrže izvršenje se čini kasno,
 tvoje ću želje ispuniti, samo neka liju. 81

Ali kaži mi kako si ti tako lasno
 bez straha sišla u ovo središte¹⁸
 sa visina u koje povratak želiš strasno? 84

'Vidim da tvoja duša da sazna ište,
 pa reći ću ti ukratko', ona odvratila,
 'zašto se ne plaših doći na ovo stratište. 87

Treba se samo one stvari bojati
 koja može čoveka zlom da umori,
 a ostale nije tako strašno upoznati. 90

Bog me takvu u svojoj milosti stvorila
 da vaša nevolja ne može ništa meni
 niti plamen tog Pakla može da me sagori. 93

Na nebu bi žao jednoj plemenitoj ženi¹⁹
 zbog tih prepreka koje ti pomenu
 pa su i božji nalozi bili ublaženi. 96

Do Lucije²⁰ ona tada s molbom krenula
 i reče: 'Potrebna si svome vernom
 i preporučujem ti ga baš u ovom trenu.' 99

¹⁸ „Središte“ – Pakao čiji je jedan deo i Limb.

¹⁹ „Plemenita žena“ – Bogorodica.

²⁰ Lucija, koju je Dante veoma poštovao zbog sopstvene bolesti očiju dobijene od čitanja, predstavlja hrišćansku milost koja prosvetljuje.

-
- Lucija, protivnica svemu okrutnom,
krenu i dođe na mesto gde sam bila
sedela sa Rahilom drevnom.²¹ 102
- Ona reče: 'Beatriče, hvalo božja, mila,
što ne pomogneš onome ko te je toliko voleo
da se vinuo iz prostog sveta ništavila? 105
- Zar ne čuješ njegov plač neveseo?
Zar ne vidiš smrt sa kojom se bori
na reci²² od koje slabiji je okean ceo?' 108
- Na svetu se takvo biće još ne stvori
što tako hita za srećom ili zlu da uteče
kao ja pošto ona te reči izgovori. 111
- Dođoh sa mesta što moja blažena duša steče,
uzdajući se u tvoje reči poštene
koje su čast tebi i onome ko ih ču kada ih izreče. 114
- Pošto te reči izgovori rastužene,
plaćući, sjajne oči okrenu nevesela,
pa da dođem time požuri mene 117
- i dođoh kao što je ona htela,
pa sam te od divlje zveri oteo
koja ti je prilaz bregu omela. 120
- 'Ta je dakle? Zašto si od oklevanja zanemeo?
Zašto kukavičluk cveta u tvojim grudima?
Zašto nisi odvažan i smeo 123

²¹ „Drevna Rahila“, biblijska ličnost, žena je Jakovljeva.

²² Reka je zlo i greh, a ovo dvoje su moćniji od okeana.

kada o tebi na nebesima
tri blažene žene²³ brinu da te brane,
a ja ti toliko obećavam rečima? 126

Kao što noćni mraz povijati stane
cveće i laticice što se otvore veselo
kada sunce opet jako grane, 129

tako i ja vratih snagu u svoje telo
i hrabrost se u meni takva probudila
da progovorih kao iskren čovek zacemento: 132

„Oh, ti što mi pomože milostiva si bila
i ljubazan ti koji si odmah poslušao
te istinite reči koje ti je uputila. 135

Ti si mojim rečima sada znao
takvu želju da probudiš u srcu mome
da sam se prvom naumu opet predao. 138

Sad hajde, ista je želja u srcu mome i tvome,
ti vođa, ti gospodar, ti učitelj budi meni.“
Tako mu rekoh, a kada on krenu, u trenu tome 141

i ja stupih na strm i težak put kameni.

²³ Tri blažene žene su Bogorodica, Lucija i Beatriče.

PEVANJE TREĆE

Paklena vrata i predvorje: Strašljivci

Pesnici stižu pred vrata Pakla nad kojima stoji užasan natpis, koji je uplašio Dantea. Ulaze u predvorje Pakla gde se nalaze duše strašljivaca, koji nisu bili ni verni Bogu niti protiv njega. Dante je hteo da se zaustavi, ali ga Vergilije podstiče da nastave, jer ti nesrećnici nisu dostojni da od njih ostane sećanje na zemlji. U prolazu Danteu se, ipak, učini da je prepoznao dušu pape Ćelestina V.²⁴ Pesnici stižu, potom, na obalu reke Aheronta²⁵ gde Haron²⁶ prevozi proklete duše. Haron prvo odbija da preveze Dantea, jer je živ, ali ga Vergilije opominje da je to nebeska volja. Dante gubi svest u toj strahoti.

²⁴ Ćelestino V je izabran za papu 1294, ali se posle pet meseci odrekao vlasti. Dante mu je to zamerio, posebno zato što je na njegovo mesto došao papa Bonifacije VIII.

²⁵ Aheront – reka u donjem svetu. U Aheront se ulivaju reke Stiks (sa svojim rukavcem Kokitom – rekom plaća) i Piriflegetont (reka vatre). Aheront se uliva u jezero Aherusiju. Ove reke čine prepreku koju treba da savladaju duše umrlih pre nego što stignu u Hadovo carstvo.

²⁶ Haron – lađar u podzemnom svetu koji je u svojoj barci prevozio preko reke Stiks duše mrtvih za jedan obol (sitni novac u staroj Grčkoj).

*Kroz mene se ide u grad bolan i proklet,²⁷
kroz mene se ide u večnu muku paklenu,
kroz mene se ide među izgubljeni svet.* 3

*Pravda mog uzvišenog tvorca pokrenu;
Božja moć me stvori za kapiju ovom jadu
uz prvu ljubav i mudrost uzvišenu.²⁸* 6

*Pre mene ne bi stvari u ovom gradu
što večne ne behu, pa i ja večno trajem.
Vi što ulazite – ostavite svaku nadu!* 9

Te reči što zrače mračnim sjajem
videh iznad jednih vrata,
pa rekoh: „Učitelju, one me plaše, priznajem.“ 12

A on će meni kao osoba što sve shvata:
„Ovde treba sumnju odbaciti pre svega;
neka te malodušnost ne hvata.“ 15

Mesto o kome zborih, evo sada njega,
tu ćeš videti ljude u velikoj stravi,
što su izgubili blagodeti uma Svevišnjega.“ 18

A kada svoju ruku na moju stavi
i razvedri lice, uteši me tada,
pa me uvede u svet podzemni pravi. 21

²⁷ U srednjem veku obično su ispisivani natpisi iznad gradskih vrata, pa je i Dante stavio natpis iznad ulaza u Pakao.

²⁸ Moć, mudrost i ljubav – atributi Svete Trojice: Boga Oca, Boga Sina i Svetog duha.

-
- Tu su uzdasi, plač i gomila jada
odjekivali u vazduhu bez ijedne zvezde
da i mene odmah suza savlada. 24
- Razni jezici, strašni urlici tu jezde,
reči pune bola, govor pun gneva,
glasovi mukli i oštri tu se gnezde 27
- i pljesak ruku u huci što mučno seva
u tom vazduhu bezvremenom
poput peska koji na vihoru leti kô pleva. 30
- A ja sa glavom svom smetenom
rekoh: „Učitelju, kakvi se to glasovi čuju?
Ko su ti ljudi u bolu pometenom?“ 33
- A on će: „Na taj način tuguju
žalosne duše bića onih
što ni pokudu ni pohvalu ne zaslužuju. 36
- Zajedno su sa onim jatom zlih
anđela što božju reč ne čuše,
ali ni protiv nje ne bi hor neodlučnih. 39
- Nebo ih progna da mu lepotu ne ruše,
ni duboki Pakao ih ne prima
da se njima ne pohvale proklete duše.“ 42
- Rekoh: „Šta je to tako teško njima
da tako plaču, da li ko zna?“
Odgovori: „Reći ću ti jednostavnim rečima. 45

- Takva duša smrt ne može da spozna,
a život njen slepi takva je nesreća
da sve je bolje nego ta sudbina grozna. 48
- Svet ne želi da je se iko seća;
milost, kao i pravda, od nje lice krije,
ne govorimo o njoj, kreni u iskušenja veća.“ 51
- A ja, kada se osvrnuh, videh barjak da se vije
stalno u brzom talasanju
kao da nikakav odmor za njega nije, 54
- a za njime hrli u očajanju
toliko duša što ih je smrt pokosila
da izbrojati niko nije u stanju. 57
- I kada mi se neka duša poznatom učinila,
videh i poznah i onu senu
što je kukavički visok čin odbila.²⁹ 60
- Shvatih i bih siguran u trenu
da je to bilo jato kukavica što cvili,
koje nema ni milost božju ni onu paklenu. 63
- Ti nesrećnici što nikada živi nisu bili,
bejahu goli, a njih su podbadali
rojevi mušica i osa što su tu gnezdo svili. 66
- Lica su im krvlju išarali
što je, pomešana sa suzama,
kapala do nogu gde su je crvi sisali. 69

²⁹ Misli se na papu Ćelestina V.

-
- A kada se okrenuh drugim daljinama,
videh ljude na obali velike reke u tmini,
pa rekoh: „Učitelju, šta je tim dušama, 72
- ko su i šta ih to takvima čini
da žele tu vodu da prebrode,
kako razabiram u ovoj pomrčini?“ 75
- A on će: „Razumećeš sve, moj rode,
kada naši koraci zastanu
na tužnoj obali Aherontove vode.“ 78
- Tada postidjen oborih pogled u stranu,
bojeći se da mu ne dosadim dok me vodi,
pa sve do reke moja reč ne planu. 81
- Evo gde ka nama na čunu brodi
starac, sa vlasima belim od starosti,
vičući: „Teško vama, duše grešne, ko vas rodi! 84
- Ne nadajte se nebeskoj milosti:
dolazim da vas na drugu stranu vozim,
u svet večne tame, leđa i ognjene jarosti. 87
- A ti što si duša živa, mnim,
odlazi od tih leševa!“
Ali kada vide da ne odlazim, 90
- reče: „Kroz druge luke i preko drugih puteva
ići ćeš na onaj svet, ovuda nećeš proći:
lakšim ćeš brodom do onostranih krajeva.“³⁰ 93

³⁰ Dantea će, kao i sve one koji će se spasti, preuzeti anđeo na ušću reke Tevere i odneti na ostrvo Čistilišta.

- A Vođa njemu: „Harone, nebeske su moći
odlučile da ovako bude sada,
okani ga se u tvojoj zloći.“ 96
- Obrazi vunasti se smiriše tada
kormilaru močvare nemile
iz čijih očiju seva vatrena kaskada. 99
- Ali dušama umornim i golim što su vapile
zacvokotaše zubi i promeniše boju
kada čuše te reči što su preteće bile: 102
- rugale su se Bogu i ljudskom soju,
roditeljima svojim, mestu, vremenu i semenu
iz koga su nikle, klele sudbinu svoju. 105
- Zatim stupiše na obalu kamenu
duše uplakane kraj te zle bare
što čeka svakoga ko neće božjem znamenu. 108
- Haron, demon s očima što žare,
mig im dajući, u čun ih zbija poput stada,
svaku koja okleva udara veslom kô magare. 111
- Kao što u jesen lišće opada
sa grana, list po list, celo pleme,
sve dok se na zemlju ne složi tada, 114
- tako se Adamovo zlo seme
baca redom, na znak, sa one litice,
kao što ptice na zov zvuku streme. 117

-
- Tako se voze preko vode prokletnice
i pre nego što se čun na drugoj obali stvori,
na onoj prvoj već čekaju nove duše nesrećnice. 120
- „Sine moj“, učitelj mili prozbori,
„svako ko Boga razljuti, pa iz života ode,
svako takav završi u ovakvoj mori; 123
- i svi žele na onu stranu vode,
jer božja pravda ih tako gazi
da se strah u želju pretvara, rode. 126
- Tu dobra duša nikada ne prelazi,
pa ako se Haron na tebe žesti,
njegove reči su ti dobar znak, pazi!“ 129
- Posle toga poče se tresti
mračni predeo, tako da od strave,
kada se toga setim, znoj me onesvesti. 132
- Iz suzne zemlje vetar se diže iznad glave
i blesak rumene svetlosti je zavladao,
tako da mi zamreše čula, nesta jave, 135
- i ja padoh kao čovek koga je san savladao.